

Підзвітність місцевих депутатів

Досвід звітної кампанії за 2019 рік

Львівська міська рада

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Зміст

Вступ та методологія	3
Резюме	5
Практики звітування депутатів Львівської міської ради	7
Про «Атестацію депутатів місцевих рад»	15

Вступ та методологія

Громадська кампанія Атестація депутатів місцевих рад з 2015 року відстежує як місцеві депутати реалізують свої повноваження, а також надає зацікавленим місцевим депутатам сприяння в підвищенні рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності своєї діяльності. Атестація депутатів місцевих рад охоплює весь комплекс здійснення прямих повноважень місцевих депутатів в частині відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності, який піддається оцінюванню на основі об'єктивних показників.

Восени 2020 року будуть обрані нові скликання місцевих рад. Враховуючи завершення повноважень місцевих депутатів чинних скликань, організація місцевими депутатами звітних кампаній набуває особливої ваги в частині надання громадянам інформації, необхідної для оцінки ними діяльності своїх місцевих представників. Особливу вагу для громадян, вочевидь, мають звіти тих місцевих депутатів, які будуть боротись за депутатські мандати на місцевих виборах 2020 р.

Очевидно, що викликом 2020 р. є загальнонаціональний карантин, який може мати вплив на організацію звітів депутатів за 4-й рік повноважень. Атестація депутатів місцевих рад зацікавлена в тому, щоб безпекові заходи якомога менше обмежували демократичні практики та, відповідно, можливості громадян у взаємодії з обраними представниками в місцевих радах. Зокрема, з цією метою, експерти кампанії «Атестація депутатів місцевих рад» пропонували місцевим депутатам підготовлений для них огляд технологічних рішень, які можуть допомогти виконати свій обов'язок і прозвітувати перед громадою.

Враховуючі згадані передумови цей звіт присвячено огляду практики звітування перед громадою депутатів міської ради обласного центру за результатами четвертого року повноважень.

Основою для цього аналізу була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за 4-й рік повноважень, яка розпочалась наприкінці 2019 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є 31 липня 2020 року. Цей **звіт містить актуалізовану інформацію про звітування депутатів** в порівнянні з інформацією, яка надавалась в підсумковому оцінюванні за результатами 4-го року повноважень. Підсумки персональної діяльності депутатів місцевих рад за четвертий рік повноважень були оприлюднені в травні 2020 року. В частині оцінки звітування місцевих депутатів кінцевою датою було 30 квітня 2020 року. З підсумковими звітами за 4-й рік повноважень можна ознайомитись в розділі [Аналітичні звіти](#) на сайті Атестації місцевих депутатів.

В частині звітних кампаній місцевих депутатів цей звіт охоплює питання:

- Нормативно-правового та організаційного забезпечення звітування депутатів з боку міської ради;
- Загальних відомостей про депутатів, які виконали вимогу закону щодо звітування;
- Практик організації публічних звітів депутатами;
- Впливу карантину на організацію публічних звітів депутатами;
- Змістовного наповнення звітів;
- Забезпечення підзвітності використання коштів депутатських фондів.

Джерелами інформації для аналізу практик звітування місцевих депутатів виступали:

- офіційні сайти міських рад;
- персональні сайти депутатів та сайти партій;
- офіційні сторінки депутатів, фракцій та партій у соціальних мережах;
- повідомлення у засобах масової інформації щодо звітування депутатів;

- інформація, яку надавали депутати та їх помічники;
- відповіді на запити на публічну інформацію.

Резюме

Дотримання обов'язку щорічного звітування є одним із найбільш показових індикаторів для оцінки відкритості, прозорості та ефективності роботи обранців місцевої ради. Загальні засади звітування депутатів місцевих рад регулює [Закон України «Про статус місцевих депутатів»](#). Його доповнює стаття 5 [Регламенту Львівської міської ради](#), в якій закріплені кінцеві терміни та порядок публікації звітів та водночас відсутня деталізація умов процесу звітування депутатів в аспектах визначення часу, місця, порядку висвітлення, особливостей прийняття рішень щодо депутатських звітів та їх наслідків.

Станом на кінець липня 2020 року звіт за підсумками депутатської діяльності у 2019 році оприлюднили 52 з 64 обранців, що становить 81% від загального складу депутатського корпусу. Для порівняння, у 2017 році аналогічний показник становив 48%, а у 2018 році - 73%, що свідчить про стабільну позитивну динаміку до покращення результатів за кількісними показниками. Водночас не простежується змін за цим показником у порівнянні до результатів дослідження, здійсненого станом на середину квітня 2020 року. Серед 12 депутатів, звіти яких відсутні на Інформаційному порталі, найбільше представників фракції Об'єднання "Самопоміч" - Олег Шмід, Володимир Крицак, Максим Коляда, Оксана Динік, Андрій Дворакевич. Ще троє обранців раніше входили до цієї ж фракції, але 28 травня заявили про вихід з неї, утворивши групу «Позафракційні». Це Ігор Стояновський, Олена Пасевич, Тарас Кльофа. Також у переліку троє депутатів ВО "Свобода" - Дмитро Чунис, Андрій Карбовник та Володимир Гринишин, а також обранець від БПП "Солідарність" - Григорій Козловський.

У фракційному розрізі найкращим відсотковий показник звітування залишається у фракції Українська Галицька Партія, Українське об'єднання патріотів – УКРОП, Громадянська позиція, Народний контроль (наявні звіти усіх депутатів). Стабільно високим залишається результат фракції Блоку Петра Порошенка "Солідарність" (90%).

Результати чергового спостереження засвідчили, що показник публічного звітування залишається одним із найбільш вразливих для депутатського корпусу Львівської міської ради. Так, презентували свої звіти лише 17 депутатів (27% від складу), з них - 4 (6%) звітували індивідуально на самостійно організованій зустрічі з мешканцями. Це депутати фракцій "Народний Контроль" Анна Мармуляк та Ірина Оршак, "Громадянська позиція" Роман Іванців та ВО "Свобода" Андрій Рікота. Інша частина обранців - фракції БПП "Солідарність" (за винятком Григорія Козловського і Юрія Моравецького) та Української Галицької Партії - провели відкритий колективний фракційний звіт.

Зниження показника публічного звітування у порівнянні до 2018 року може обумовлений кількома обставинами. Епідемія COVID-19 та наближення чергової виборчої кампанії стали викликом для представників депутатського корпусу і сприяли пошуку нових форматів взаємодії. Можна припустити, що багато хто з львівських обранців сприйняв кризу як можливість будувати комунікацію з мешканцями дистанційно у контексті найбільш нагальних тем, а відтак інформування про річні здобутки поступилося своєю актуальністю. Про те, що саме епідемія стала на заваді проведенню публічного звітування повідомив тільки один з львівських обранців - депутат від фракції ВО «Свобода» Андрій Рікота.

Окрім публічного звітування, актуальними для депутатів Львівської міської ради залишаються проблеми відсутності уніфікованої форми подачі звітів, браку комплексного підходу у звітуванні, дефіцит аналізу звітних характеристик та результатів прийнятих рішень, підміни індивідуального звітування фракційним тощо. З метою покращення цієї ситуації, представники ОПОРИ у Львові долучилися

до ініціативи Управління “Секретаріат Ради” з розробки шаблону для щорічного звітування, яким, однак, у підсумку скористалося троє депутатів - Оксана Рубай, Ольга Посипанко та Роман Федішин. Поза тим, такими, що відповідають вимогам Закону можна відзначити звіти ще шістьох обранців - Сергія Іваха, Івана Рудницького, Віталія Свіцова, Юлію Гвоздович, Романа Іванціва, Вікторію Довжик.

За загальними спостереженнями саме звітування про роботу в окрузі залишається “найпопулярнішим” інформаційним блоком у звітах депутатів міської ради. Тематично найчастіше обранці згадують про свої здобутки у вирішенні питань ремонту доріг та хідників, благоустрою міста (освітлення та озеленення), модернізації та розбудови комунальної інфраструктури, роботи громадського транспорту тощо. Та на відміну від попередніх років, у 2019 році зросла кількість депутатів, які у своїх звітах все ж більше згадують компонент роботи у раді та її органах.

Не відбулося жодних змін впродовж 2019 року у частині регламентації порядку надання одноразової матеріальної допомоги для мешканців Львова. Як і раніше, ця процедура визначається відповідним [Положенням](#). У міському бюджеті на виконання депутатських повноважень у цій частині було закладено 12 800 000 гривень, з розрахунку по 200 000 гривень на кожного депутата. Недоліком є те, що передбачені щоквартальні звіти про використання депутатами міської ради коштів на виконання депутатських повноважень часто публікуються із значною затримкою або не публікуються взагалі, не містять інформації щодо прізвища, імені, по батькові заявника та суми матеріальної допомоги.

Як і раніше питання наявності коштів депутатського фонду по-різному сприймається самими депутатами та є доволі контраверсійним. Для частини обранців виділення матеріальної допомоги розцінюється як можливість допомогти потребуючим. Проте багато хто погоджується з тим, що розподіл коштів із депутатських фондів часто деформує розуміння виборцем ролі місцевого депутата та не є інструментом для вирішення проблем, із якими мешканці звертаються до обранців (найчастіше це скрутне фінансове становище, проблеми зі здоров'ям). Попри поодинокі згадки у звітуванні та інформуванні про результати поточної діяльності, практик, що передбачали б поширення депутатами даних про обсяг, мету, підставу використання коштів депутатського фонду на сталій основі помічено не було.

Практики звітування депутатів Львівської міської ради

•Нормативні та організаційні засади для звітних кампаній депутатів Львівської міської ради

Дотримання обов'язку щорічного звітування є одним із найбільш показових індикаторів для оцінки відкритості, прозорості та ефективності роботи обранців місцевої ради. Загальні засади звітування депутатів місцевих рад регулює [Закон України «Про статус місцевих депутатів»](#). Зокрема у статті 16 прописано типовий механізм публічного звітування та критерії, за якими повинно здійснюватися наповнення звітів. Зокрема, звіт має містити інформацію про прийняті радою та її органами рішення; про діяльність депутата в раді та її органах, в які він обраний; про персональну участь депутата в обговоренні, прийнятті та організації виконання рішень ради та її органів; про роботу депутата у виборчому окрузі; про виконання депутатом доручень виборців.

На рівні місцевих рад регулювання деталей та умов процесу звітування депутатів в аспектах визначення часу, місця, порядку висвітлення, особливостей прийняття рішень щодо депутатських звітів та їх наслідків повинні здійснювати локальні документи. У Львові таким є [Регламент Львівської міської ради](#). Проте чинна редакція акту визначає тільки кінцеві терміни та порядок публікації звітів: «депутати Ради зобов'язані щороку до 31 березня подавати до секретаріату Ради звіт про свою роботу у Раді за минулий рік. Звіти депутатів Ради публікуються секретаріатом Ради на інформаційному порталі депутатів Ради».

Натомість неврегульованими в основному документі залишається ряд важливих аспектів: яка зустріч вважається публічним звітуванням, чи повинен затверджуватися та поширюватися графік звітувань, чи прийнятною є практика фракційних звітів, де та як повинні поширюватися звітні матеріали, чи мають депутати інформувати раду про результати звітної кампанії. Через брак відповідей на ці та інші запитання процедура звітування депутатів у Львові передбачає забагато простору для ініціативи місцевих обранців, який конвертується у фракційні звіти замість індивідуальних, експерименти із форматом їх презентації та наповнення, «публічне» (на думку деяких обранців) звітування шляхом поширення матеріалів у локальних ЗМІ тощо.

Єдиним позитивним зрушенням у цій частині можна вважати ініціативу Управління «Секретаріат Ради» із розробки уніфікованого шаблону для щорічного звітування депутатів, який розповсюдили серед обранців взимку для підготовки річного звіту за 2019 рік.

У цілому ж процедура звітування депутатів Львівської міської ради потребує ґрунтовного доопрацювання, оскільки обов'язок звітування включає у себе не лише підготовку тексту самого звіту у відповідності до вимог законодавства, але й публічне особисте представлення звіту на зустрічі з виборцями і оприлюднення звіту на інформаційних ресурсах Львівської міської ради, політичної партії та власних ресурсах.

•Загальні відомості про звітну кампанію за результатами 4-го року повноважень

Моніторинг Інформаційного порталу депутатів Львівської міської ради засвідчив, що станом на кінець липня 2020 року звіт за підсумками депутатської діяльності у 2019 році оприлюднили 52 з 64 обранців, що становить 81% від

загального складу депутатського корпусу. Для порівняння, у 2017 році аналогічний показник становив 48%, а у 2018 році - 73%, що свідчить про стабільну позитивну динаміку до покращення результатів за кількісними показниками.

Водночас не простежується динаміки за показником звітування у порівнянні до результатів дослідження, здійсненого станом на середину квітня 2020 року. Як і тоді, «не закритим» цей компонент залишається за 12 депутатами. Найбільше серед них представників фракції Об'єднання «Самопоміч» - Олег Шмід, Володимир Крицак, Максим Коляда, Оксана Динік, Андрій Дворакевич. Ще троє обранців раніше входили до цієї ж фракції, але 28 травня заявили про вихід з неї, утворивши групу «Позафракційні». Це Ігор Стояновський, Олена Пасевич, Тарас Кльофа. Також у переліку троє депутатів ВО «Свобода» - Дмитро Чунис, Андрій Карбовник та Володимир Гринишин, а також обранець від БПП «Солідарність» - Григорій Козловський. Варто звернути увагу і той факт, що для окремих депутатів з цього переліку (Олег Шмід, Тарас Кльофа, Володимир Крицак) ігнорування обов'язку вчасного оприлюднення річного звіту на Інформаційному порталі є тенденцією впродовж всієї каденції.

У фракційному розрізі найкращим відсотковий показник звітування на Інформаційному порталі є у фракцій Українська Галицька Партія, Українське об'єднання патріотів – УКРОП, Громадянська позиція, Народний контроль (наявні звіти усіх депутатів). Стабільно високим залишається результат фракції Блоку Петра Порошенка «Солідарність» (90%). Натомість загальнофракційний результат Об'єднання «Самопоміч» знизився з 79% у 2018 році до 67% у 2019. Найнижчим за індикатором розміщення звітів на Інформаційному порталі у 2019 році є показник депутатів ВО «Свобода» (62%).

•Організація публічних звітів депутатами

Крім факту оприлюднення тексту щорічного звіту до обов'язку депутата місцевих рад також входить обов'язок публічного звітування перед виборцями на відкритій зустрічі. Доброю практикою могло б бути централізоване затвердження Львівською міською радою відповідного графіку. Але попри наявність відповідних рекомендацій у попередні роки моніторингу, наразі вони враховані так і не були.

За нашими спостереженнями львівські депутати практикують два підходи до публічного звітування: індивідуальний та колективний. Попри те, що не має усталеної думки про те, який з цих підходів є умовно кращим, у дослідженні перевага надавалася особистому звітуванню. Саме воно згадується в законодавстві, як таке, що найбільше відповідає логіці функціонування інституту представницької демократії, тоді як фракційне звітування розглядається радше як факультативне і може бути проявом доброї практики.

Різниця у практиках у будь-якому разі є кращою, аніж ігнорування обов'язку публічного звітування. Цьогорічні результати спостереження засвідчили, що цей показник продовжує залишатися одним з найбільш вразливих для депутатського корпусу Львівської міської ради. Так, публічно представили свій звіт лише 17 депутатів (27% від складу), з них - 4 (6%) звітували індивідуально на самостійно організованій зустрічі з мешканцями. Це депутати фракцій «Народний Контроль» Анна Мармуляк та Ірина Оршак, «Громадянська позиція» Роман Іванців та ВО «Свобода» Андрій Рікота.

Інша частина депутатів - фракції БПП «Солідарність» (за винятком Григорія Козловського і Юрія Моравецького) та Української Галицької Партії - провели відкритий колективний фракційний звіт. В цьому контексті варто відзначити, що реалізація формату колективного звітування також може різнитися. Наприклад,

депутати УГП традиційно проводять спільне звітування, під час якого кожен з чотирьох обранців почергово презентує результати роботи в окремих сферах чи політиках, якими він пріоритетно займався протягом року. Що стосується БПП “Солідарність”, то фракція провела відкриту зустріч з громадськістю та представниками ЗМІ, на якій були відсутні двоє її представників. Під час самого звітування, як і у попередні роки, не були передбачені розлогі індивідуальні звіти окремих депутатів, що не можна вважати формою особистого звітування.

У порівнянні з результатами публічного звітування у 2018 році, цьогорічний показник депутатів Львівської міської ради знизився на 23%. Замість проведення зустрічей окремі фракції та депутати віддали перевагу поширенню інформації про роботу у місцевих мас-медіа. Так, наприклад, звіт “УКРОП” було поширено у “Leopolis.news”, “Високому Замку” та у мережі Facebook. За аналогією на порталі “Leopolis.news” розміщено звіт про роботу депутатів фракції “Громадянська позиція” (без відомостей про досягнення Ірини Сердюк та Анатолія Забарила). Окремо звіт лідера фракції - Юрія Кужелюка можна знайти на сайті онлайн-газети новин Львова “Варіанти”. Звіт про роботу фракції ВО “Свобода” у короткому огляді від її голови Маркіяна Лопачака був надрукований та поширений у газеті “Високий Замок”. Натомість на веб-ресурсі Об’єднання “Самопоміч” можна ознайомитися зі звітом Андрія Шевціва. Безперечно, використання засобів масової інформації є гарною практикою поширення інформації про результати річної роботи. Та слід розуміти, що обсяг поширення відомостей в такий спосіб є вкрай стислим, а можливість отримати зворотний зв’язок з громадою дуже обмежена.

За нашими спостереженнями, показник публічного звітування у 2018 році був значно вищим ніж цьогорічний за рахунок фракційного звітування частини депутатів «Об’єднання «Самопоміч» та індивідуального звітування кожного з депутатів фракції «Народний Контроль». У цьому ж році епідемія COVID-19 та наближення чергової виборчої кампанії стали викликом для представників депутатського корпусу і сприяли пошуку нових форматів взаємодії. Можемо припустити, що багато хто сприйняв кризу як можливість будувати комунікацію з мешканцями дистанційно у контексті найбільш нагальних тем, а відтак інформування про річні здобутки поступилося своєю актуальністю.

•Вплив карантину на організацію публічних звітів депутатами

Як вже згадувалося раніше, у порівнянні до результатів кампанії спостереження 2018 року показник публічного звітування про результати діяльності депутатського корпусу Львівської міської ради у 2019 році впав на 23%. У зв’язку з тим, що чинна редакція Регламенту Львівської міської ради визначає кінцевим терміном звітування 31 березня можна припустити, що на цей процес могли вплинути карантинні обмеження, запроваджені у Львові та країні у зв’язку із поширенням COVID-19 12 березня.

Однак, наскільки відповідає таке припущення дійсності оцінити доволі складно. Про те, що саме епідемія стала на заваді проведенню публічному звітуванню повідомив тільки один з львівських обранців - депутат від фракції ВО «Свобода» Андрій Рікота. Так, у дописі на свої сторінці у соціальній мережі Facebook він сповістив «Відповідно до вимог законодавства кожен депутат повинен раз на рік публічно звітувати перед територіальною громадою Львова. Я усвідомлюю свою відповідальність як депутат, але також усвідомлюю свою відповідальність як лікар. Власне як лікар розумію важливість ситуації із поширенням коронавірусної інфекції та можливі наслідки від недооцінки ризиків, які вона несе. Звідси змушений перенести звітування й зустріч з мешканцями. Хоч це

надзвичайно важливо для забезпечення прозорості й комунікації, здоров'я все ж важливіше. І як представник округу не маю права наражати його мешканців на небезпеку. Звіт обов'язково відбудеться згодом. Про дату та час усіх буде повідомлено». Натомість будь-яких подібних сповіщень від інших депутатів у звітний період зафіксовано не було.

Також варто зазначити що про обов'язок публічно звітувати депутатам нагадувалося як у вигляді індивідуальних рекомендацій, так і через окрему просвітницьку кампанію, реалізовану в межах проекту. Зокрема, поширювалася інформація про можливість використання технічних інструментів для організації публічних звітів у режимі онлайн, якою, однак, жоден представник депутатського корпусу так і не скористався.

У підсумку важко оцінити, наскільки саме чинник коронакризи повпливав на показник публічного звітування депутатів Львівської міської ради. Практика спостереження за публічним звітуванням попередніх років свідчить про те, що більша частина таких звітів відбувалася в період з початку грудня до середини лютого. Очевидно, що цьогорічні фактори епідемії та виборів приблизно рівноцінно сприяли перегляду підходів до звітування та інформування – чимало хто з обранців активізував роботу у межах волонтерських проектів та почав більше приділяти уваги наповненню сторінки у соціальних мережах. Тож цілком ймовірно, що тематична та більш персоналізована комунікація про COVID-19 поширювалася депутатами та сприймалася виборцями більш органічно та пріоритезовано, ніж підсумкове звітування про результати роботи у 2019 році.

•Змістовне наповнення звітів депутатів

Законом України [«Про статус депутатів місцевих рад»](#) визначено перелік обов'язкових складових депутатського звіту. Відповідно до статті 16, він повинен включати у себе інформацію про депутатську діяльність у раді та в спеціальних комісіях, роботу з громадою (обробка скарг, пропозицій, доручень та звернень від громадян та їх виконання), кількість поданих пропозицій на розгляд засідань міської влади, ухвалені радою рішення та їх вплив на місцеву громаду, хід їх виконання, виконання планів соціально-економічного та культурного розвитку громади, участь у громадських слуханнях та масових заходах (спортивні змагання, виставки, міські свята, ярмарки тощо)".

Нагадаємо, що станом на середину квітня 2020 року на Інформаційному порталі було розміщено звіти 52 депутатів Львівської міської ради. Оскільки законодавством чітко не визначена форма звітування, як і у попередні роки, звіти депутатів різнилися між собою як за змістом, так і за формою. Традиційно переважна більшість була подана у вигляді текстового документу. Проте, як і раніше траплялися звіти-презентації (наприклад, в Остапа Доскіча, Сергія Іваха, Юлії Гвоздович, Ірини Оршак, Вікторії Довжик), відеозвіти (в Анни Мармуляк, депутатів Української Галицької Партії, за винятком Юлії Гвоздович), звіти у форматі інфографік (Валерій Веремчук, Віталій Свінціцький). Як альтернативний варіант, окремі обранці продовжують використовувати для звітування формат інтерв'ю (Василишин Олег, Іванів Тетяна, Богданна Зубрицька, Ігор Корончевський, Андрій Пундор).

На початку 2020 року представники Громадянської мережі "ОПОРА" долучилися до ініціативи Управління "Секретаріат Ради" з розробки шаблону для щорічного звітування депутатів, який розповсюдили серед обранців як рекомендації для підготовки річного звіту. У підсумку було помічено, що структура шаблону стала основою для звітів Оксани Рубай, Ольги Посипанко, Романа

Федишина. Змістово вони відповідають вимогам звітування, затвердженим законодавством та дозволяють детально ознайомитися з річними результатами роботи депутатів.

Продовжуючи тему оцінки якості оприлюднених звітів потрібно відзначити також Сергія Іваха, Івана Рудницького, Віталія Свіщова, Юлію Гвоздович, Романа Іванціва, Вікторію Довжик. Звіти цих депутатів містять всю необхідну інформацію про роботу обранців у раді та її органах, взаємодію з виборцями, стратегічні проблеми, над вирішенням яких працювали депутати. Найбільший за обсягом звіт за результатами діяльності у 2019 році підготувала Ірина Оршак: на 95 слайдах розміщені тези, що стосуються напрямів роботи депутатки та ілюстративний ряд до них. Такий звіт, попри високу інформативність, є доволі важким для сприйняття з огляду на труднощі у навігації.

Попри деякі зміни у підході до написання звітів, проблема якісного їх наповнення залишається актуальною для депутатського корпусу Львівської міської ради впродовж всієї каденції. До виявлених проблем можемо віднести проблему звітування керівників деяких фракцій. Так, працюючи зі звітами Петра Адамика, Маркіяна Лопачака, Валерія Веремчука, ми помітили, що всі вони містять інформацію в більшій мірі про річні здобутки фракції, а не депутата.

Загалом при оцінці загальнофракційних успіхів за показником звітування, варто відмітити роботу депутатів "БПП "Солідарність" - 90% депутатів від складу фракції розмістили звіти середньої та високої якості на Інформаційному порталі, відбулася публічна презентація річної роботи. Також варто відмітити сумлінне ставлення до обов'язку публічного звітування депутатів Української Галицької Партії. Звітування інших фракцій важко класифікувати як задовільне. Надзвичайно низькою є цьогорічна якість звітів депутатів УКРОП. Всі вони мають подібну структуру, обсяг до однієї сторінки і є мало інформативними. На прикладі такого звітування можна диференціювати представників депутатського корпусу за критерієм формального та сумлінного відношення до цього обов'язку.

Залишається чимало питань до звітів окремих депутатів Об'єднання "Самопоміч", підготовлених у форматі інтерв'ю (Богданни Зубрицької, Тетяни Іванів, Ігоря Корончевського). В їх наповненні переважають питання, що стосуються радше професійної, а не депутатської діяльності обранців. Цікавим є те, що Андрій Пундор та Олег Васишин з Об'єднання "Самопоміч" у своєму річному звіті зробили підсумки про діяльність за каденцію. Подібну підхід до звітування обрали всі, за винятком Ірини Оршак, депутати фракції "Народний контроль". Переходячи за лінком про звітування Віталія Свінціцького та Валерія Веремчука, можна ознайомитися з інфографікою про основні здобутки депутата та фракції впродовж 2016-2019 років. Інформація є стилізованою та легко сприймається, однак доречно було б її доповнити текстовою частиною, як це зробив їх колега по фракції - Михайло Дідух.

Звіти депутатів "Громадянської позиції" частково теж мають спільну структуру. Традиційно високі показники за цим індикатором заслуговують Роман Іванців, Ірина Сердюк, Олег Сорочкін. Негативно позначиться на загальному заліку Української Галицької Партії вибір відео формату для підсумкового звітування за рік депутатів Ігоря Дяковича, Тараса Чолія, Мирослава Данилківа. Ролик хоча й є більш доступним способом поширення інформації про результати діяльності, однак стислі рамки 3-хвилинного сюжету не дають можливості оцінити річну роботу депутата за всіма вказаними у законодавстві критеріями. Серед депутатів ВО "Свобода" кращим є звіт Андрія Рікоти. Натомість його колеги по фракції дуже часто зосереджувались у звіті на інформації про вирішення проблем округу, забуваючи висвітлювати діяльність у раді та її органах, через що отримали дещо нижчі оцінки.

За нашими загальними спостереженнями саме звітування про роботу в окрузі залишається “найпопулярнішим” інформаційним блоком у звітах депутатів міської ради. Тематично найчастіше обранці згадують про свої здобутки у вирішенні питань ремонту доріг та хідників, благоустрою міста (освітлення та озеленення), модернізації та розбудови комунальної інфраструктури, роботи громадського транспорту тощо. При цьому часто у звітах повідомляється про доконаний факт (замінено ліфт, відкрито ЦНАП, встановлено ІТП тощо), але незрозумілою є процедура та характер долучення обранців для досягнення результату.

Позитивною тенденцією звітування є те, що на відміну від попередніх років, зросла кількість депутатів, які у звітах згадують компонент роботи у раді та її органах. Однак найчастіше такі згадки зводяться до повідомлення про приналежність до відповідної комісії/робочої групи та кількісні показники, що свідчать більше про дисципліну, аніж про якість та успішність роботи у раді. Трохи кращою є ситуація з повідомленням про подання депутатських запитів та звернень і проведення прийому громадян. Як і раніше, радше винятком, аніж правилом є розміщення у звіті інформації про рішення та ухвали міської ради, до яких долучалися депутати, ініціювання та розроблення програм підтримки певних соціальних груп, сприяння виділенню коштів на певні ініціативи, розроблення проектно-кошторисної документації тощо.

Таким чином, до основних недоліків звітування впродовж всієї каденції можемо зараховувати відсутність уніфікованої форми подачі звітів, брак комплексного підходу у звітуванні, дефіцит аналізу звітних характеристик та результатів прийнятих рішень, підміна індивідуального звітування фракційним тощо.

•Звітування про використання коштів депутатського фонду

Порядок надання одноразової матеріальної допомоги для мешканців Львова визначається ухвалою Львівської міської ради від 15.03.2007 року № 676 [“Про затвердження Положення про надання одноразової матеріальної допомоги на виконання депутатських повноважень для мешканців м. Львова”](#). Впродовж VII скликання обранці декілька разів змінювали текст документу. Так, у 2016 році до нього додали умови надання допомоги з метою покращення соціального захисту учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, деякі процедурні зміни, пов’язані із погодженням відповідних дозволів постійними депутатськими комісіями, скасували максимально припустимий розмір допомоги, який раніше становив 2000 гривень, обмежили можливість звертатися з запитом на отримання допомоги одній особі до одного разу на рік та зобов’язали оприлюднювати щоквартальний звіт про використання кожним депутатом коштів на виконання депутатських повноважень на [інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради](#). У 2018 році текст Положення був доповнений нормами, які зобов’язують заявників вказувати достовірну інформацію про раніше отриману матеріальну допомогу та за погодженням кожного окремого випадку постійною комісією гуманітарної політики дозволяють збільшувати розмір матеріальної допомоги до сум більших 30 000 гривень.

У 2019 році жодних змін, пов’язаних із регламентацією порядку надання одноразової матеріальної допомоги прийнято не було. У міському бюджеті на виконання депутатських повноважень закладено суму у 12 800 000 гривень, з розрахунку по 200 000 гривень на кожного депутата. При цьому слід зазначити, що розпорядником цих коштів завжди залишається управління соціального захисту

Львівської міської ради, а підставою для здійснення виплати одноразової матеріальної допомоги є наказ начальника управління соціального захисту департаменту гуманітарної політики. Роль депутатів у цій процедурі зводиться до суто посередницьких функцій, пов'язаних із визначенням розміру такої допомоги, збором підтверджуючих документів та формуванням відповідного подання.

Матеріальна депутатська допомога надається інвалідам, багатодітним сім'ям, самотнім матерям, дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, іншим категоріям громадян, зареєстрованим у м. Львові. Для її отримання потребуючі повинні звернутись із повним пакетом підтверджуючих документів безпосередньо до депутата міської ради на особистому прийомі.

Відповідно до згаданого вище Положення, щоквартальний звіт про використання депутатами міської ради коштів на виконання депутатських повноважень повинен оприлюднюватися на Інформаційному порталі депутатів Львівської міської ради у частині інформації щодо прізвища, імені, по батькові заявника і депутата та суми матеріальної допомоги. Щоправда, за нашими спостереженнями зазвичай ці звіти містять інформацію тільки щодо кількості освоєних та залишкових коштів, які закріплені за кожним з депутатів. Недоліком є і те, що часто вони публікуються із значною затримкою або не публікуються взагалі. Так, наприклад, інформацію про використання коштів депутатського фонду станом на кінець 2019 року ми запитували окремим листом-запитом у лютому 2020 року. Попри те, що відповідь на цей лист надійшла вчасно та відповідала запитуваній інформації, станом на 31 липня 2020 року на Інформаційному порталі третій та четвертий щоквартальні звіти про надання матеріальної допомоги у 2019 році так і не оприлюднили. Так само, як і не оприлюднили другий у 2020 році кварталний звіт.

Аналізуючи вищезгадану відповідь на запит про використання депутатського фонду у 2019 році, ми дізналися про те, що загалом за рік роботи депутати Львівської міської ради видали 12 756 000 гривень матеріальної допомоги. Це означає, що не всі обранці скористалися можливістю максимально освоїти кошти. Загальна кількість підтриманих звернень досягла 4 705, а мінімальна сума допомоги склала, як це і передбачає Положення, 500 грн. Водночас станом на 1 квітня 2020 року, окремі депутати вже сформували подання на загальну суму у 200 000 гривень, тим самим використавши можливість приймати відповідні звернення. До таких депутатів належать Остап Доскіч (БПП «Солідарність») та Анна Мармуляк («Громадянська позиція», раніше – «Народний контроль»).

Важливо зазначити також те, що питання наявності коштів депутатського фонду по-різному сприймається самими депутатами та є доволі контраверсійним. Для частини обранців виділення матеріальної допомоги розцінюється як можливість допомогти потребуючим. Проте багато хто погоджується з тим, що розподіл коштів із депутатських фондів часто деформує розуміння виборцем ролі місцевого депутата та не є інструментом для вирішення проблем, із якими мешканці звертаються до обранців (найчастіше це скрутне фінансове становище, проблеми зі здоров'ям). Можливість отримати матеріальну допомогу часто створює «сезонний» ажітаж навколо здійснення депутатами прийому громадян, коли у перші місяці року формуються черги охочих потрапити на розмову з обранцем та заручитися підтримкою. Частина депутатів використовує фонд як ресурс для взаємодії з виборцем та навіть інколи включає інформацію про розподіл матеріальної допомоги до своїх щорічних звітів. З цього випливає також і різниця в

підходах до розподілу коштів. Так, у 2019 році меншій кількості заявників, але більш істотну допомогу візували депутати Юля Хомчин (17), Ольга Посипанко (19), Олена Пасевич (20) з Об'єднання «Самопоміч». Натомість менші суми більшій кількості заявників схвалювали депутати Сергій Івах (145), Віталій Свіщов (152) з БПП «Солідарність», Олег Береза (160) з Об'єднання «Самопоміч». При цьому практики систематичного розлогого інформування про використання коштів депутатського фонду у Львівській міській раді не має.

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Для чого ми існуємо: Щоб підвищувати відповідальність депутатів місцевих рад та допомагати громадянам дізнаватись більше про їх місцевих обранців

На що ми націлені:

- збільшення доступності інформації про всі аспекти реалізації повноважень місцевих депутатів, охоплених кампанією Атестація депутатів місцевих рад;
- покращення показників відповідності діяльності депутатів місцевих рад, охоплених кампанією, стандартам відкритості, прозорості, доброчесності, підзвітності;

Наша маленька історія:

Започатковано в 2015 р. в Одесі.

Апробовано в 2016 р. в 7-ми місцевих радах Одеської обл., включаючи Одеську міську та Одеську обласну.

З 2017 р. разом з партнерами кампанія реалізується в 8-ми обласних центрах;

З 2018 р. разом з партнерами реалізується в 15-ти обласних центрах та Києві.

Географія: Одеська область (загалом та міста Одеса, Ізмаїл, Рені, Білгород-Дністровський, Роздільна), Вінниця, Івано-Франківськ, Київ, Кропивницький, Львів, Луцьк, Миколаїв, Полтава, Рівне, Суми, Харків, Херсон, Хмельницький, Черкаси та Чернігів.

Що ми робимо в рамках ініціативи:

- Безперервне спостереження за діяльністю депутатів місцевих рад по показникам відкритості та прозорості, підзвітності та доброчесності;
- Персональна, виражена у доступному форматі оцінка річних результатів діяльності місцевих депутатів;
- Експериментальна перевірка здійснення прийому виборців місцевими депутатами;
- Буклети та онлайн-мапи для кожного залученого міста з актуальною та перевіреною інформацією про контакти місцевих депутатів, адреси та графік проведення прийому;
- Опитування експертів для збалансування оцінювання по об'єктивним показникам;
- Персональні рекомендації кожному депутату за підсумками спостереження та оцінки;
- Символічні нагороди найкращим депутатам;
- Щомісячне інформування про діяльність місцевих депутатів кожного міста;
- Інформаційно-просвітницькі заходи для молоді: дискусії та міні-квізи;
- Публічні: прес-конференції по результатам експериментальної перевірки здійснення прийому виборців, круглі столи для обговорення підсумків оцінювання;
- Створення та поширення реєстрів приватних інтересів 12 міських рад обласних центрів
- Навчання для депутатів з питань підвищення стандартів своєї діяльності
- Просування змін до нормативно-правових актів місцевих рад, які сприяють комплексному вирішенню проблем відповідальності місцевих депутатів
- Надання персональних консультацій місцевим депутатам з питань підвищення стандартів своєї діяльності

Сайт ініціативи

<https://attestation.in.ua>

Facebook:

[сторінка кампанії Атестації місцевих депутатів](#)

До кого звертатись:

Одеська область та реалізація кампанії в цілому

[Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»](#)

Вінниця

[Громадська організація "Центр громадської активності "Результат"](#)

Дніпро

[Громадська організація «Інститут Громадської Експертизи»](#)

Івано-Франківськ

[Громадська Організація "Центр Політичних Студій](#)

Київ

[Антикорупційна платформа "Інтегриті ЮА"](#)

Кропивницький

[ГО «Асоціація політичних наук»](#)

Львів

[ОПОРА Львів](#)

Луцьк

[Центр Політичного Аналізу та Виборчого Консалтингу](#)

Миколаїв

[ГО «Агентство економічного розвитку»](#)

Полтава

[ГО «Полтавська платформа»](#)

Рівне

[ОПОРА Рівне](#)

Суми

[ГО «Центр суспільних досліджень»](#)

Харків

[ОПОРА Харків](#)

Херсон

[ХОГО Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень](#)

Хмельницький

[ГО «Хмельницька ініціатива»](#)

Черкаси

[Черкаська обласна організація «Комітет виборців України»](#)

Чернігів

[ГО «Агенція міських ініціатив»](#)